

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
ANAYASA MAHKEMESİ

BİRİNCİ BÖLÜM

KARAR

HASAN ATAÇ BAŞVURUSU

(Başvuru Numarası: 2020/1413)

Karar Tarihi: 21/11/2023

R.G. Tarih ve Sayı: 8/3/2024-32483

BİRİNCİ BÖLÜM

KARAR

Başkan : Hasan Tahsin GÖKCAN
Üyeler : Muammer TOPAL
Selahaddin MENTEŞ
İrfan FİDAN
Muhterem İNCE
Raportörler : Yunus HEPER
Ömer MENCİK
Başvurucu : Hasan ATAÇ

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru, ceza infaz kurumunda tutuklu olarak bulunan başvuru sahibinin yabancı dilde yazılmış bir kitabın temin edilip kendisine verilmesi talebinin kabul edilmemesi nedeniyle ifade özgürlüğünün ihlal edildiği iddiasına ilişkindir.

II. BAŞVURU SÜRECİ

2. Başvuru 31/12/2019 tarihinde yapılmıştır. Komisyonca başvurunun kabul edilebilirlik incelemesinin Bölüm tarafından yapılmasına karar verilmiştir.

3. Başvuru belgelerinin bir örneği bilgi için Adalet Bakanlığına (Bakanlık) gönderilmiştir. Bakanlık, görüşünü bildirmiştir. Başvurucu, Bakanlığın görüşüne karşı beyanda bulunmuştur.

III. OLAY VE OLGULAR

4. Başvuru formları ve eklerinde ifade edildiği şekliyle olaylar özetle şöyledir:

5. Başvurucu, olayların yaşandığı dönemde Silivri 8 No.lu L Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda (Ceza İnfaz Kurumu) anayasal düzeni ortadan kaldırmaya teşebbüs etme suçundan tutuklu olarak bulunmaktadır.

6. İspanyolca öğrendiğini ve dil kazanımlarını kaybetmek istemediğini belirten başvuru sahibi, Ceza İnfaz Kurumundan "*Don Quijote*" isimli klasik eserin iki ciltten oluşan İspanyolca versiyonunun temini talebinde bulunmuştur. Başvurucu; dilekçe ile yapmış olduğu talep üzerine Ceza İnfaz Kurumu idaresinin kendisine, adı geçen eseri tercüme ettirmeleri gerektiğini, tercüme ücretinin karşılanması durumunda eseri satın alacaklarını sözlü olarak ilettiğini belirtmiştir. Başvurucu bunun üzerine Silivri 2. İnfaz Hâkimliğine (Hâkimlik) başvurmuştur.

7. Hâkimlik başvuruçunun talebinin reddine karar vermiş; Ceza İnfaz Kurumunun 13/12/2004 tarihli ve 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun'un 62. maddesi gereğince yabancı dilde yazılmış eserlerin ceza infaz kurumunun düzeni ve güvenliği için denetlemesinin zorunlu olduğunu, dolayısıyla bu nitelikteki eserlerin tercümesinin gerekebileceğini belirtmiştir. Hâkimlik, Ceza İnfaz Kurumunun adı geçen eseri personel yokluğu nedeniyle tercüme ettiremediğini, bu nedenle eserin Kurum dışında tercümesinin yapılmasının gerektiğinin başvuruçuya bildirildiğini açıklamıştır.

8. Bunun yanında Hâkimlik, Ceza İnfaz Kurumunun başvuruçudan eserin Kurum dışından tercüme ettirilmesi nedeniyle ortaya çıkacak maddi külfeti talep ettiğini ancak başvuruçunun tercüme ücretini karşılamayacağını idarceye bildirdiğini ifade etmiştir. Bu açıklamalar sonrasında adı geçen kitabın tercümesinin bu sebeple yaptırılmadığını ve başvuru için temin edilemediğini açıkladıktan sonra somut olayda Kurum uygulamasının usul ve kanunlara uygun olduğunu ifade etmiştir.

9. Başvuruçucu, Hâkimlik kararına karşı itiraz yoluna başvurmuştur. İtirazı inceleyen Silivri Ağır Ceza Mahkemesi, Hâkimlik kararının usul ve kanuna uygun olduğunu belirterek başvuruçunun itirazının reddine karar vermiştir.

10. Başvuruçucu, nihai kararı 2/12/2019 tarihinde öğrendikten sonra 31/12/2019 tarihinde bireysel başvuruda bulunmuştur.

IV. İLGİLİ HUKUK

11. 5275 sayılı Kanun'un "*Sürelî veya süresiz yayınlardan yararlanma hakkı*" kenar başlıklı 62. maddesinin olay tarihindeki hâli şöyledir:

"(1) Hükümlü, mahkemelerce yasaklanmamış olması koşuluyla sürelî ve süresiz yayınlardan bedelini ödeyerek yararlanma hakkına sahiptir.

(2) Resmî kurumlar, üniversiteler, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ile mahkemelerce yasaklanmamış olması koşuluyla Cumhurbaşkanınca vergi muafiyeti tanınan vakıflar ve kamu yararına çalışan dernekler tarafından çıkartılan gazete, kitap ve basılı yayınlar, hükümlülere ücretsiz olarak ve serbestçe verilir. Eğitim ve öğretimine devam eden hükümlülerin ders kitapları denetime tâbi tutulamaz.

(3) Kurum güvenliğini tehlikeye düşüren veya müstehcen haber, yazı, fotoğraf ve yorumları kapsayan hiçbir yayın hükümlüye verilmez."

12. İlgili diğer ulusal hukuk için bkz. *İbrahim Kaptan (2)*, B. No: 2017/30723, 12/9/2018, §§ 15-19; ilgili uluslararası hukuk için bkz. *Ahmet Temiz (6)*, B. No: 2014/10213, 1/2/2017, §§ 17, 18.

V. İNCELEME VE GEREKÇE

13. Anayasa Mahkemesinin 21/11/2023 tarihinde yapmış olduğu toplantıda başvuru incelenip gereği düşünüldü:

A. Adli Yardım Talebi Yönünden

14. Başvurucu, adli yardım talebinde bulunmuştur. Anayasa Mahkemesinin *Mehmet Şerif Ay* (B. No: 2012/1181, 17/9/2013) kararında belirtilen ilkeler dikkate alınarak geçimini önemli ölçüde güçleştirmeksizin yargılama giderlerini ödeme gücünden yoksun olduğu anlaşılan başvurunun açıkça dayanaktan yoksun olmayan adli yardım talebinin kabulüne karar verilmesi gerekir.

B. İfade Özgürlüğünün İhlal Edildiğine İlişkin İddia

1. Başvurucunun İddiaları ve Bakanlık Görüşü

15. Başvurucu; bulunduğu Ceza İnfaz Kurumunda İspanyolca öğrenmek için çabaladığını, aynı zamanda bir açık öğretim fakültesinin İngiliz dili ile ilgili bir bölümünde öğrenci olduğunu, çalışmalarında kullanmak üzere "*Don Kişot*" isimli klasik eserin iki ciltten oluşan İspanyolca versiyonunu almak istediğini ancak Millî Eğitim Bakanlığınca onaylanmış olmasına ve hakkında herhangi bir yasaklama kararı bulunmamasına rağmen kitabın alınmadığını belirtmiştir. Bundan başka başvuru; Ceza İnfaz Kurumu idaresinin tercüme ücreti isteme yöntemini kitapları yasaklamak için bir yol olarak kullandığını, tercüme ücretinin çok yüksek olduğunu beyan etmiştir. Başvurucu bu nedenlerle ifade özgürlüğünün, eğitim hakkının, maddi ve manevi varlığın korunması ve geliştirilmesi hakkının ihlal edildiğini ileri sürmüştür.

16. Bakanlık görüşünde; hâlihazırda bir öğretim kurumunda herhangi bir düzeyde eğitim ve öğrenimine devam eden hükümlü ya da tutukluların ders kitaplarının 5275 sayılı Kanun'un 62. maddesi bağlamında ders kitabı olarak kabul edildiği ancak somut olayda böyle bir durum olmadığı belirtilmiştir. Ayrıca başvurunun kitap temin edilmesi talebinin reddedilmediği, Ceza İnfaz Kurumunun inceleme gerekliliğini ve Kurumda İspanyolca bilen personel bulunmamasını dikkate alarak tercüme masraflarını başvurunun karşılaması hâlinde kitabı temin edebileceğini kendisine bildirdiği açıklanmıştır. Son olarak başvurunun tercüme masrafını karşılamaması nedeniyle kitabın temin edilemediği, Kurumdaki düzen ve güvenliğin sağlanması meşru amaçları kapsamında yapılan bu değerlendirmenin orantılı olduğu vurgulanmıştır.

17. Başvurucu, Bakanlık görüşüne karşı beyanında 2020-2021 eğitim öğretim yılından itibaren Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi İspanyol Dili ve Edebiyatı Bölümü öğrencisi olduğunu, İspanyolcayla ilgili bilgisini ve görgüsünü geliştirmek için bu kitabın gerekliliğinin açık olduğunu belirtmiştir. Başvurucu ayrıca bir dili öğrenmek için edebî eserlerin ders kitabı olarak görüldüğünü, nitekim bazı üniversitelerde bu kitabın ders kitabı olarak okutulduğunu, Kurum kütüphanesinde de yabancı dilde yazılmış eserlerin bulunmadığını ifade etmiştir. Başvurucu bu açıklamalar haricindeki değerlendirmelerinde ise genel olarak bireysel başvuru formunda ileri sürdüğü iddiaları yinelemiştir.

2. Değerlendirme

18. Anayasa Mahkemesi, olayların başvuru tarafından yapılan hukuki nitelendirmesi ile bağlı olmayıp olay ve olguların hukuki tavsifini kendisi takdir eder (*Tahir Canan*, B. No: 2012/969, 18/9/2013, § 16). Anayasa Mahkemesi daha önce verdiği birçok kararında tutuklu ve hükümlülere kargo yoluyla gelen ya da ziyaretçilerinin getirdiği veya tutuklu ve hükümlülerin satın aldıkları süreli ya da süresiz yayınların ceza infaz kurumlarına

kabul edilmemesini ifade özgürlüğü kapsamında değerlendirmiştir (ilgili kararlar için bkz. *Recep Bekik ve diğerleri* [GK], B. No: 2016/12936, 27/3/2019, § 24; *İbrahim Kaptan (2)*, § 23; *Ahmet Sil ve Taner Yay*, B. No: 2017/35227, 30/9/2020, § 31; *Erdoğan Kardeşler*, B. No: 2018/15777, 7/4/2021, § 26).

19. Başvurucu; öğrenci olduğunu, İspanyolcada çalışmalar yaptığını, anılan kitabın çeşitli gerekçelerle teslim edilmemesinin eğitim hakkının ihlali anlamına geldiğini ifade etmiştir. 5275 sayılı Kanun'un 62. maddesinin (2) numaralı fıkrasının ikinci cümlesinde eğitim ve öğrenimine devam eden hükümlülerin ders kitaplarının denetime tabi tutulamayacağı belirtilmiştir. Anılan Kanun hükmünün madde gerekçesinde, her düzeyde eğitim ve öğrenimine devam eden hükümlülerin ders kitaplarının denetime tabi tutulamayacağı açıklanmıştır. Söz konusu hükmün lafzı ve madde gerekçesi birlikte dikkate alındığında hâlihazırda bir öğretim kurumunda herhangi bir düzeyde eğitim ve öğrenimine devam eden hükümlü ya da tutukluların ders kitaplarından bahsedildiği açıktır (*Halil Özhan Koral*, B. No: 2017/18895, 9/1/2019, §§ 29, 32).

20. Başvurucunun sunduğu belgelerden eğitim hayatına bireysel başvuru sonrasında başladığı anlaşılmaktadır. Bunun yanında temin edilmesi istenen eserin bir roman olduğu da görülmektedir. Bu nedenlerle başvuru tarihinde Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi İspanyol Dili ve Edebiyatı Bölümü öğrencisi olmadığı anlaşılan başvurunun temin edilmesini istediği kitabın 5275 sayılı Kanun'un 62. maddesinin (2) numaralı fıkrasının ikinci cümlesinde öngörülen *ders kitabı* kapsamında kalmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Söz konusu kararlar ve yukarıda yapılan açıklamalar çerçevesinde değerlendirme yapıldığında bir ceza infaz kurumunda tutuklu olarak bulunan başvurunun kitabın temin edilmesine yönelik talebinin yerine getirilmemesinin haber veya fikir alma özgürlüğü, dolayısıyla ifade özgürlüğü kapsamında incelenmesi gerekir (benzer bir değerlendirme için bkz. *E.A.*, B. No: 2017/16500, 6/10/2021, § 49).

21. Anayasa'nın 26. maddesinin ilgili kısmı şöyledir:

"Herkes, düşünce ve kanaatlerini söz, yazı, resim veya başka yollarla tek başına veya toplu olarak açıklama ve yayma hakkına sahiptir. Bu hürriyet resmi makamların müdahalesi olmaksızın haber veya fikir almak ya da vermek serbestliğini de kapsar..."

Bu hürriyetlerin kullanılması, ... kamu düzeni, kamu güvenliği, ... suçların önlenmesi, ... gereğine uygun olarak yerine getirilmesi amaçlarıyla sınırlanabilir..."

Düşünceyi açıklama ve yayma hürriyetinin kullanılmasında uygulanacak şekil, şart ve usuller kanunla düzenlenir."

a. Kabul Edilebilirlik Yönünden

22. Açıkça dayanaktan yoksun olmadığı ve kabul edilemezliğine karar verilmesini gerektirecek başka bir neden de bulunmadığı anlaşılan ifade özgürlüğünün ihlal edildiğine ilişkin iddianın kabul edilebilir olduğuna karar verilmesi gerekir.

b. Esas Yönünden

i. Müdahalenin Varlığı

23. Tutuklu ve hükümlüler, Anayasa ve Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin (Sözleşme) ortak alanı kapsamında kalan temel hak ve hürriyetlerin tamamına kural olarak sahiptir (*Mehmet Reşit Arslan ve diğerleri*, B. No: 2013/583, 10/12/2014, § 65). Bu bağlamda tutuklu ve hükümlülerin ifade özgürlüğü de Anayasa ve Sözleşme kapsamında koruma altındadır (*Murat Karayel (5)*, B. No: 2013/6223, 7/1/2016, § 27).

24. Tutuklu ve hükümlülerin süreli veya süresiz yayınlara ulaşabilmesi de bilgi ve kanaatlere ulaşma özgürlüğünün somut yansıması olarak ifade özgürlüğünün koruması altındadır (*İbrahim Bilmez*, B. No: 2013/434, 26/2/2015, § 74; *Kamuran Reşit Bekir [GK]*, B. No: 2013/3614, 8/4/2015, § 43; *Hüseyin Sürensoy*, B. No: 2013/749, 6/10/2015, § 44; *Ahmet Temiz (6)*, § 34).

25. Bu bağlamda bir ceza infaz kurumunda tutuklu olarak bulunan başvurucunun bir kitabın temin edilmesine yönelik talebinin yerine getirilmemesinin haber veya fikir alma özgürlüğüne, dolayısıyla ifade özgürlüğüne yönelik bir müdahale olduğu kabul edilmiştir.

ii. Müdahalenin İhlal Oluşturup Oluşturmadığı

26. Yukarıda anılan müdahale, Anayasa'nın 13. maddesinde belirtilen şartlara uygun olmadığı müddetçe Anayasa'nın 26. maddesinin ihlalini teşkil edecektir. Anayasa'nın 13. maddesinin ilgili kısmı şöyledir:

"Temel hak ve hürriyetler, ...yalnızca Anayasanın ilgili maddelerinde belirtilen sebeplere bağlı olarak ve ancak kanunla sınırlanabilir. Bu sınırlamalar, ...demokratik toplum düzeninin ...gereklerine ve ölçülülük ilkesine aykırı olamaz."

27. Sınırlamanın Anayasa'nın 13. maddesinde öngörülen ve somut başvuruya uygun düşen, kanun tarafından öngörülme, Anayasa'nın 26. maddesinin ikinci fıkrasında belirtilen haklı sebeplerden bir veya daha fazlasına dayanma, demokratik toplum düzeninin gereklerine aykırı olmama şartlarına uygun olup olmadığının belirlenmesi gerekir.

(1) Kanunilik

28. Müdahalelere dayanak olan 5275 sayılı Kanun'un 62. maddesinin kanunla sınırlama ölçütünü karşıladığı sonucuna varılmıştır.

(2) Meşru Amaç

29. Başvuruya konu yayının başvurucuya temin edilmemesi şeklindeki uygulama ceza infaz kurumlarının düzeninin ve güvenliğinin sağlanması amacını taşımaktadır. Bu yönüyle anılan müdahalenin Anayasa'nın 26. maddesinin ikinci fıkrası kapsamında meşru bir amaç taşıdığı sonucuna varılmıştır.

(3) Demokratik Toplum Düzeninin Gereklerine Uygunluk

30. Temel hak ve özgürlüklere yönelik bir müdahalenin demokratik toplum düzeninin gereklerine uygun kabul edilebilmesi için zorunlu bir toplumsal ihtiyacı karşılaması ve orantılı olması gerekir (*Bekir Coşkun [GK]*, B. No: 2014/12151, 4/6/2015, §§

53-55; *Mehmet Ali Aydın* [GK], B. No: 2013/9343, 4/6/2015, §§ 70-72; AYM, E.2007/4, K.2007/81, 18/10/2007). Müdahaleyi oluşturan tedbirin zorunlu bir toplumsal ihtiyacı karşıladığının kabul edilebilmesi için amaca ulaşmaya elverişli olması, başvurulabilecek en son çare ve alınabilecek en hafif önlem olarak kendini göstermesi gerekmektedir (bazı farklılıklarla birlikte bkz. *Bekir Coşkun*, § 51; *Mehmet Ali Aydın*, § 68; *Tansel Çölaşan*, B. No: 2014/6128, 7/7/2015, § 51). Orantılılık ise bireyin hakkı ile kamunun menfaatleri veya müdahalenin amacı başkalarının haklarını korumak ise diğer bireylerin hak ve menfaatleri arasında adil bir dengenin kurulmasına işaret etmektedir (bazı farklılıklarla birlikte bkz. *Bekir Coşkun*, § 57; *Tansel Çölaşan*, §§ 46, 49, 50; *Hakan Yiğit*, B. No: 2015/3378, 5/7/2017, §§ 59, 68).

31. Somut olayda başvuru, "*Don Kişot*" isimli klasik eserin iki ciltten oluşan İspanyolca versiyonunun Kurum aracılığıyla temini talebinde bulunmuş ancak talebi kabul edilmemiştir (bkz. §§ 6-9).

32. Anayasa Mahkemesi daha önce verdiği birçok kararda tutuklu ya da hükümlülerin süreli veya süresiz yayınlardan yararlanma yöntemlerini teker teker sıralamıştır. Bu yöntemlerden biri, kanunun açık hükmünün de emrettiği gibi ücretinin hükümlü ve tutuklularca karşılanması şartıyla herhangi bir yayının kurumca satın alınmasıdır (*İbrahim Kaptan (2)*, § 31; *Recep Bekik ve diğerleri*, § 38; *Ahmet Sil ve Taner Yay*, § 45). Somut olayda başvuru talebinin de bahis konusu yöntem kapsamında olduğu açıktır.

33. Ücretleri tutuklu ve hükümlüler tarafından ödenmek ve kurum tarafından temin edilmek suretiyle istenen süreli veya süresiz yayınların öncelikle kuruma getirilmesi için gerekli işlemler yapılır. Yayınlar kuruma geldiğinde ise kamu otoritelerinin Anayasa Mahkemesi içtihadında kabul edilen ilke ve kriterler ışığında (*Recep Bekik ve diğerleri*, §§ 41-45) 5275 sayılı Kanun'un 3. ve 62. maddeleri uyarınca bir denetim yapması beklenir (benzer yöndeki değerlendirmeler için bkz. *İbrahim Kaptan (2)*, § 32; *Ahmet Sil ve Taner Yay*, § 46; hakkında toplatma kararı bulunmayan yayınlar yönünden 5275 sayılı Kanun'un 3. ve 62. maddeleri uyarınca yapılması gereken denetim ilişkin ilkeler için bkz. *Halil Bayık* [GK], B. No: 2014/20002, 30/11/2017, § 45).

34. Yabancı dildeki süreli veya süresiz yayınların kurum disiplinini, düzenini veya güvenliğini bozan ya da tehlikeye düşüren, hükümlülerin iyileştirilmesi amacına ulaşmayı zorlaştıran yahut müstehcen haber, yazı, fotoğraf ve yorumları kapsayan yayınlar olup olmadığının belirlenmesinin bu yayınların incelenmesini gerektirdiği ve bunun da teknik ve uzmanlık gerektiren bir iş olduğu açıktır (benzer yöndeki değerlendirme için bkz. AYM, E.2020/53, K.2021/55, 14/7/2021, § 110). Bununla birlikte ceza infaz kurumu idarelerinin uygulamalarının tutuklu ve hükümlülerin bilgiye ulaşmasını, dolayısıyla ifade özgürlüğünü adil olmayan bir şekilde kısıtlaması durumunda ifade özgürlüğünün ihlal edildiği sonucuna varılabilecektir.

35. Somut olayda Kurum idaresi, tercüme edecek personel yokluğu ve Kurum dışından yapılacak tercümenin ücretinin başvuru tarafından karşılanmaması gerekçesiyle adı geçen eseri başvurucuya temin etmemiştir.

36. Anayasa Mahkemesi daha önce verdiği kararlarda mahpusların istedikleri yabancı yayınların kurum güvenliğini tehlikeye düşürüp düşürmediğini denetlemek için tercüme ettirilmesi gerektiği kanaatine varılmışsa kurum dışından bulunacak bir bilirkişiden destek alınabileceğine, maddi külfetin ise yayını talep edene yüklenebileceğine karar

vermiştir. Anayasa Mahkemesine göre yabancı yayınlar üzerinde yaptırılacak bilirkişi incelemesi nedeniyle ceza infaz kurumu idareleri üzerinde doğacak maddi külfet, idarelerin asıl görevlerini layıkıyla yerine getirmelerine engel olacak derecede bir yükümlülüğe yol açabilir (benzer yöndeki değerlendirme için bkz. *A.K. ve Semi Can*, B. No: 2018/30532, 14/9/2022, §§ 28, 30). Bununla birlikte ceza infaz kurumu idarelerinin devletin olanakları, kurumların imkân ve kapasitesi ile infaz hukukunun gereklilikleri bağlamında ikna edici gerekçeler göstermeden kategorik değerlendirmelerde bulunmaları ifade özgürlüğünün adil olmayan bir şekilde kısıtlanması sonucunu doğurur.

37. Başvuruya konu "*Don Kişot*", modern Batı edebiyatının temel eserlerinden biri ve ilk modern roman olarak kabul edilmektedir. Yazar Cervantes, İspanya edebiyat tarihinin en önemli ismi sayılmaktadır ve "*Don Kişot*"u İspanyolca yazmıştır. Avrupa ortak mirasında yer alan, dünyanın hemen hemen bütün dillerine ve birçok kez de Türkçeye çevrilen bir eserin kurum güvenliğini tehlikeye düşürüp düşürmediği denetlenirken bu yönüyle daha titiz bir inceleme yapılması gerekir.

38. Başvuru konusu olayda idarenin ve derece mahkemelerinin başvuru talebinin karşılanması için alternatif yolların bulunup bulunmadığını araştırmadığı görülmektedir. Öncelikle başvuruya konu kitap, Ceza İnfaz Kurumunca satın alındığına göre ne temin edilmek istenenden başka bir kitabın alınma ihtimalinin bulunduğu ne de kitap içine Kurum güvenliğini tehdit edecek bir eklemenin yapılma ihtimali bulunduğu ileri sürülebilir. Geriye, kitap içeriğinin denetlenmesi kalmaktadır.

39. Başvuruya konu kitap gibi insanlığın ortak kültür mirasında olan kitapların denetlenmesi için bütününe tercüme edilmesi gerekmemektedir. Kanun koyucu tarafından kurum idarelerine yapılan emir, tercüme değil inceleme zorunluluğuna ilişkindir. Dünya çapında bilinen, birçok dilde yayımlanmış ve Türkçe tercümeleri bulunan yayınların Türkçe nüshaları üzerinden denetlenmesi de mümkündür. Eğer gerekiyorsa bu tür eserlerin bilirkişi incelemelerinin yabancı dildeki nüshalarının Türkçe nüshaları ile aynı olup olmadığının tespiti ile sınırlı tutulması hâlinde içeriğin denetlenmesi hem daha kolaydır hem de kurum idarelerince yapılabilir. Bu yolun daha az bir maddi külfet oluşturacağı, tutuklu ve hükümlülerin bilgiye ulaşmasını kolaylaştırıcı bir yol olacağı açıktır. Öte yandan "*Don Kişot*"un kurum güvenliğini tehlikeye düşüren veya müstehcen haber, yazı, fotoğraf ve yorumları kapsayan bir yayın olarak nitelendirilmesi ise abesle iştilig olacaktır.

40. Somut başvuru bağlamında tutuklu ve hükümlülerin haber ve fikir alma özgürlüğüne güvence sağlama hususunda asıl yetkili ve görevli Ceza İnfaz Kurumu idaresidir. Bununla birlikte süreli veya süresiz yayınlara erişim noktasında Hâkimliğin de idarenin bilgiye erişimi imkânsız kılan uygulamalarını engelleme görevi olduğu unutulmamalıdır (benzer yöndeki değerlendirme için bkz. *Recep Bekik ve diğerleri*, § 54; *Ahmet Sil ve Taner Yay*, § 48). Somut olayda Ceza İnfaz Kurumu ve derece mahkemeleri, başvuru talebini kategorik ve indirgemeci bir yaklaşımla reddetmiş, bilgiye erişim hususunda aşılabilir bir külfet getirmiştir.

41. Sonuç olarak her türlü çaba gösterilmesine karşılık söz konusu kitabın başvurucuya ulaştırılmasının Ceza İnfaz Kurumu idaresi üzerinde orantısız yük olacağı gösterilememiş, müdahalenin demokratik bir toplumda gerekli olduğu ortaya konulamamıştır.

42. Açıklanan gerekçelerle Anayasa'nın 26. maddesinde güvence altına alınan ifade özgürlüğünün ihlal edildiğine karar verilmesi gerekir.

VI. GİDERİM

43. Başvurucu, ihlalin tespiti ve yeniden yargılama talebinde bulunmuştur.

44. Başvuruda tespit edilen hak ihlalinin sonuçlarının ortadan kaldırılması için yeniden yargılama yapılmasında hukuki yarar bulunmaktadır. Bu kapsamda kararın gönderildiği yargı mercilerince yapılması gereken iş, yeniden yargılama işlemlerini başlatmak ve Anayasa Mahkemesini ihlal sonucuna ulaştıran nedenleri gideren, ihlal kararında belirtilen ilkelere uygun yeni bir karar vermektir (*Mehmet Doğan* [GK], B. No: 2014/8875, 7/6/2018, §§ 54-60; *Aligül Alkaya ve diğerleri (2)*, B. No: 2016/12506, 7/11/2019, §§ 53-60, 66; *Kadri Enis Berberoğlu (3)* [GK], B. No: 2020/32949, 21/1/2021, §§ 93-100).

VII. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Adli yardım talebinin KABULÜNE,

B. İfade özgürlüğünün ihlal edildiğine ilişkin iddianın KABUL EDİLEBİLİR OLDUĞUNA,

C. Anayasa'nın 26. maddesinde güvence altına alınan ifade özgürlüğünün İHLAL EDİLDİĞİNE,

D. Kararın bir örneğinin ifade özgürlüğünün ihlalinin sonuçlarının ortadan kaldırılması için yeniden yargılama yapılmak üzere Silivri 2. İnfaz Hâkimliğine (E.2019/4643, K.2019/5095 sayılı karar) GÖNDERİLMESİNE,

E. Kararın bir örneğinin Adalet Bakanlığına GÖNDERİLMESİNE 21/11/2023 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.